

"50 JAAR IF"....Een terugblik op de opkomst, de gang naar de vergetelheid en de revival van de Marieholm IF.

We hebben hem allemaal wel eens gezien...dat overnaadse houten scheepje met die houten mast dat we gemakshalve een Scandinavische of Noorse Volksboot noemen.

Deze boot werd getekend door Tord Sunden als Scandinavische Folkbat zeilteken F. Je herkent de F meteen aan de gestrekte overnaadse houten romp, een bouwwijze die voortkomt uit de duizendjarige traditie van de Scandinavische scheepsbouw. Een bewezen sterke en lichte constructie die de Vikingen in staat stelde de zeeën te bevaren en daardoor handel te drijven en land te bezetten in een gebied dat zich uitstrekte tot aan de Zwarte Zee. De eerste exemplaren van de F werden gebouwd in het Zweedse Gothenburg. Dat was in 1942.

In ons land werden de Noordse Folkboten, dat is de naam, meest gebouwd door scheepswerf Kroes in Kampen, een grote naam op het gebied van overnaadse houtbouw. Ze zijn bekend als "Scandinavische Folkboten". We komen deze inmiddels bejaarde scheepjes nog regelmatig tegen op de Nederlandse wateren. Ze zijn o.a. te herkennen aan de fractionele tuigage met een kleine voordriehoek en de houten mast met diamantverstaging.

De POLYESTER IF, die vorig jaar haar 50e verjaardag vierde is van oorsprong een product van de Zweedse Marieholm Bruk.

Ontwerper Tord Sunden gaf haar dezelfde afmetingen als haar houten voorloper maar ze heeft nu een gladde romp. Daarbij kreeg ze een 7/8- tuigage met een grotere voordriehoek. De boot ziet er moderner uit, ze heeft meer binnenruimte en ze presteert beter. De IF werd meestal zonder motor geleverd.... exemplaren met motor (IF-e) hebben aan aangepast kielgewicht!

Onmiskenbaar zijn haar vloeiende lijnen en haar gratie onder zeil. Menig recent retro-ontwerp mist de balans en de gratie van de IF. Planeervermogen en de agressie van de hedendaagse ultra-hoekige en brede wedstrijdontwerpen zijn de boot natuurlijk vreemd, maar ze is op alle koersen snel genoeg om te blijven inspireren. Daarnaast biedt ze ouderwetse zeewaardigheid en ze streelt het oog!

De IF is ook aansprekend voor wedstrijdzeilers met gevoel voor geschiedenis en esthetiek. Als wedstrijscheepje zit de IF duidelijk in de lift en ze is, bijvoorbeeld op de Kaag en de Braasem als klasse in opkomst: in 2015 namen er 7 deel aan de Kaagweek, vorig jaar al 12! De IF had in 2017 zelfs een eigen startveld tijdens de Kaagweek!

Denk trouwens niet dat je met je standaard IF-je enige kans maakt in het wedstrijdveld. De wedstrijdbootjes zijn een klasse apart. Het toch al povere interieur is nagenoeg geheel verwijderd, preekstoel en zeering zal je ook niet aantreffen. Beentjes buiten boord dus! Daarnaast varen ze met hele mooie zeiltjes..een genot om naar te kijken.

De IF blijft bovenal een aantrekkelijke boot voor toerzeilers die graag met iets moois rondvaren. Je vind dan ook beide types zeiler op de Marieholm IF en alle temperamenten er tussen. Daarbij blijft het een goedkope boot voor herintreders of voor jonge instappers, een boot die je bovendien gemakkelijk alleen kan zeilen. Een dof, maar gezond exemplaar met wat werk koop je al voor 6000 Euro. Goed te weten dat je bij de Nederlandse Marieholmvereniging terecht kunt voor kennis en ondersteuning.

In de latere productie jaren werd naast de IF ook de M 26 gebouwd. De boten lijken sterk op elkaar. De M 26 is 15 cm langer over het dek doordat het vrijboord een paar centimeter is opgetrokken. De kuip is naar achter verplaatst met als gevolg dat de kajuitopbouw langer is. Dat biedt duidelijk meer binnenruimte. De M 26 is standaard uitgerust met een dieselmotor. Je herkent de M26 aan de 3 raampjes in de opbouw.. Het aantal gebouwde exemplaren zal rond de 1000 liggen.

Los daarvan werd in Denemarken een polyester versie van de van oorsprong houten Folkbat gebouwd met de zelfde maten maar met een "overnaadse look". De productie bedroeg zo'n 600 boten.

Hoe Internationaal is de IF ??

Toen Tord Sunden de door hem ontwikkelde polyesterversie van de Noordse Folkbat in 1967 in productie nam kreeg hij de naam "International Folkboat". Het Zweedse Watersportverbond was van mening dat er al een "Folkbat" bestond en accepteerde de naam niet. Na heel wat discussie werd in 1970 de naam veranderd in "IF boat". Erg verwarrend allemaal. We noemen hem gewoon IF.

Nu, bij het 50 jarig bestaan van de IF is het interessant om te kijken hoe "internationaal" de IF uiteindelijk is geworden.

De IF maakte haar proefvaart op 5 februari 1967. Ontwerper Tord voer samen met zijn zoons Store en Jorgen langs de besneeuwde stranden van Langedrag bij Gotenburg. Dat eerste jaar werden er bij Marieholm Bruk 27 stuks gebouwd. De hoogste productie lag tussen 1974 en 1976. In 1975 waren dat er 552 en uiteindelijk zouden , tot het einde van de productie in 1984, totaal 3488 IF 's de werf in Smalland verlaten. Het totaal aantal IF's zal groter zijn omdat de boten eveneens onder licentie gebouwd werden in Australië .

Van de in Zweden gebouwde IF 's werden er ongeveer 2200 verkocht in het land zelf, de overige gingen naar Duitsland (390), Denemarken (325) , Noorwegen (135), USA (125), Zwitserland (120) en Australië (100). Ook in Nederland werd de IF geïmporteerd .

Het blijft bijzonder dat je deze bootjes nog steeds op allerlei plaatsen in de wereld aantreft!

Begin jaren ' 70 hoorde Ernst Jongstra op een beurs dat het importeurschap voor de Marieholm in Nederland zou vrijkomen. Hij reisde direct naar Zweden om bij de directie zijn importeurschap vast te leggen . Er bleek grote belangstelling te zijn voor de IF.. Hoeveel boten hij uiteindelijk importeerde weet hij niet meer. "Het moeten er honderden zijn geweest ".

De boten maakten hun eerste mijlen niet over het water maar over het spoor en over de weg. Op de werf in Zweden werden de nieuwe boten in een krat op de trein naar Amsterdam gezet, vertelde de oud -importeur. Vlakbij Artis werden ze dan overgeladen op een vrachtauto en naar Monnickendam gebracht. Bij "Jachthaven Gouwzee" werden ze te water gelaten en aan de klant overgedragen. In de hoogtijdagen was er elke week een transport. Later kwamen ze helemaal over de weg naar Nederland . Nadat Marieholm Bruk in 1976 was overgenomen daar Albin Marin stopte Jongstra de import.

Eind jaren "80 was de Marieholm een beetje vergeten, tot dat een van de eerste, in Nederland afgeleverde IF 's bij Jachtservice Doornbos in Breukelen ter verkoop werd aangeboden .

"We verbaasden ons over de interesse die er voor de boot was" zegt Pieter Hoogenbirk, van "Doornbos". Hij informeerde in Zweden en daar bleken er nogal wat te koop te zijn. Het land kroop destijds uit een economisch dal en de prijzen waren aantrekkelijk. Samen met zakenpartner Leo van Velzen kochten ze boten op en transporteerden ze "en masse" naar Nederland. Voor een Marieholm moest je gewoon bij Doornbos zijn. Ook nu nog liggen er in Breukelerveen altijd wel een aantal te koop..

Frank Jurgens, die met zijn IF bij Doornbos in de haven lag vatte het plan op om een vereniging op te richten en hij kreeg toestemming om bijeenkomsten en wedstrijdes bij hen te mogen houden.

Zo ontstond, in 2001 de Nederlandse Marieholm Vereniging N.M.V.

De Vereniging heeft nu 240 leden met een IF, een M 26 of een ander type. We denken dat de helft van de Nederlandse eigenaren van een Marieholm lid is van de vereniging en dat er totaal 450-500 Marieholms in Nederlandse havens liggen.

Zweden heeft nog steeds de grootste vloot. De IF werd daar al in 1970 als eenheidsklasse toegelaten en in de jaren '80 waren wedstrijdvelden van 40 boten geen uitzondering. Van de 1800 boten die nog in Zweden varen zijn er 345 gemeten wedstrijdboten actief op de wedstrijdbanen..

Daar kunnen we in ons land natuurlijk niet aan tippen. Duidelijk is wel dat de belangstelling voor de IF uitsluitend in stand kan worden gehouden door het bestaan, en de inzet van een Vereniging, in dit geval de NMV. De Vereniging is de motor, de inspirator en de vraagbaak voor alles wat de Marieholm behelst, niet alleen de IF, maar ook de M26 en andere types.. Zij organiseert lezingen, evenementen, opstapdagen voor diegene, die eens in een IF wil meezeilen en ze kan adviseren bij aankoop. Op youtube vind je spectaculaire filmpjes met de IF in de hoofdrol.

Voor algemene informatie kan je terecht op de site: [www. Nederlandse Marieholmvereniging.nl](http://www.NederlandseMarieholmvereniging.nl) en heb je een specifieke vraag of wil je zo'n boot eens bekijken, neem dan contact op met Sipco Drijber tel: 0653 401766.